

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w Publicznym Gimnazjum im. Kazimierza Wielkiego w Tuchowie

I. Program, podręczniki, zeszyty ćwiczeń:

1. Program:

„Świat w słowach i obrazach II” – program nauczania języka polskiego przeznaczony dla klas I, II i III gimnazjum (kontynuacja w klasach II i III)

Autor programu: Magdalena Bobińska

„Opisać świat” - program nauczania języka polskiego w klasach I–III gimnazjum (realizowany od klasy I gimnazjum)

Program został opracowany na podstawie „Swoimi słowami”. Program nauczania języka polskiego w gimnazjum autorstwa: Adama Brożka, Agnieszki Ciesielskiej, Witolda Głowackiego, Małgorzaty Pułki, Daniela Zycha.

2. Podręczniki i zeszyty ćwiczeń:

Klasa	Autor	Cykl	Wydawnictwo
I	Maciej Szulc (red.) Joanna Kuchta	<i>Opisać świat</i> – podręcznik do języka polskiego dla gimnazjum <i>Kształcenie językowe</i> - zeszyt ćwiczeń do języka polskiego dla gimnazjum	Nowa Era
II	Witold Bobiński Z. Czarniecka – Rodzik	<i>Świat w słowach i obrazach</i> (podr.) <i>Gramatyka i stylistyka</i> (podr.)	WSiP
III	Witold Bobiński Z. Czarniecka – Rodzik	<i>Świat w słowach i obrazach</i> (podr.) <i>Gramatyka i stylistyka</i> (podr.)	WSiP

II. Obowiązująca skala ocen:

1. celujący (6)
2. bardzo dobry (5)
3. dobry (4)
4. dostateczny (3)
5. dopuszczający (2)
6. niedostateczny (1)

W ocenianiu bieżącym stosuje się znaki „+” oraz „-”, z wyjątkiem oceny celującej (tylko znak „-”) i niedostatecznej (tylko znak „+”)

III. Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego:

<ul style="list-style-type: none"> • Czytanie różnych tekstów kultury (rozumianych jako wszelkie wytwory kultury materialnej i duchowej człowieka, podlegające odczytaniu i interpretacji, zwłaszcza teksty kultury) 	Uczeń:
	– czyta teksty kultury na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym
	– interpretuje teksty kultury, uwzględniając intencje nadawcy
	– odróżnia fakty od opinii, prawdę historyczną od fikcji
	– dostrzega perswazję, manipulację, wartościowanie
	– wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury (w

<p>należące do polskiego dziedzictwa kulturowego, w tym źródła historyczne)</p>	<p>szczególności w tekstach literackich, publicystycznych, popularnonaukowych, aktach normatywnych, ilustracjach, mapach, tabelach, diagramach, wykresach, schematach)</p>
	<p>– dostrzega środki wyrazu typowe dla tekstów literackich, tekstów publicystycznych i określa ich funkcje</p>
	<p>– odnajduje i interpretuje związki przyczynowo-skutkowe</p>
	<p>– dostrzega i analizuje konteksty niezbędne do interpretacji tekstów kultury: historyczny, biograficzny, filozoficzny, religijny, literacki, plastyczny, muzyczny, regionalny</p>
	<p>– wyjaśnia zależności między różnymi rodzajami tekstów kultury (plastyką, muzyką, literaturą)</p>
	<p>– dostrzega wartości wpisane w teksty kultury</p>
<p>• Tworzenie własnego tekstu (redagowanie określonych form wypowiedzi)</p>	<p>Uczeń:</p>
	<p>– buduje wypowiedzi poprawne pod względem językowym i stylistycznym w następujących formach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej • charakterystyka porównawcza • opis (przeżyć wewnętrznych, sytuacji, dzieła sztuki, zwykłych przedmiotów) • sprawozdanie ze zdarzenia z życia • rozprawka • recenzja (książki, filmu, spektaklu teatralnego) • wywiad • zaproszenie • dedykacja • ogłoszenie • opowiadanie • streszczenie • list • list otwarty • list motywacyjny • podanie • reportaż • CV • życiorys • reklama • inne
	<p>– posługuje się kategoriami i pojęciami swoistymi dla przedmiotów humanistycznych</p>
	<p>– tworzy teksty o charakterze informacyjnym lub perswazyjnym, dostosowane do sytuacji komunikacyjnej</p>
	<p>– zna i stosuje zasady organizacji tekstu, tworzy tekst na zadany temat, spójny pod względem logicznym i składniowym</p>
	<p>– formułuje, porządkuje i wartościuje argumenty uzasadniające stanowisko własne lub cudze</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje, porównuje, porządkuje i syntetyzuje informacje zawarte w tekstach kultury – dokonuje celowych operacji na tekście: streszcza, rozwija, przekształca stylistycznie – wypowiada się na temat związków między kulturą rodzimą a innymi kręgami kulturowymi – formułuje problemy, podaje sposoby ich rozwiązania, wyciąga wnioski, wypowiada się na temat sytuacji problemowej przedstawionej w tekstach kultury
<ul style="list-style-type: none"> • Mówienie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – formułuje następujące rodzaje wypowiedzi ustnych: <ul style="list-style-type: none"> • opowiadanie twórcze i odtwórcze • przemówienie – dba o spójność, poprawność językową i płynność wypowiedzi – stara się zainteresować sposobem mówienia – aktywnie uczestniczy w zajęciach, wypowiada się na temat poznanych tekstów, bierze udział w dyskusjach
<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie zasad ortograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pisze poprawnie pod względem ortograficznym (w tym dyktanda), stosując w praktyce poznane zasady ortograficzne – korzysta ze słownika ortograficznego
<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość treści lektur obowiązkowych i uzupełniających 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyta lektury obowiązkowe i uzupełniające – wykazuje się znajomością treści i zagadnień zawartych w lekturach – bierze czynny udział w omawianiu utworów
<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość zagadnień z zakresu nauki o języku i frazeologii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje w praktyce wiedzę dotyczącą wybranych zagadnień z zakresu nauki o języku – wyjaśnia znaczenia wybranych związków frazeologicznych – stosuje w wypowiedziach wybrane związki frazeologiczne
<ul style="list-style-type: none"> • Recytacja 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wygłasza tekst (wiersz, fragment prozy) z pamięci – recytuje wyraźnie i wyraziście z zachowaniem zasad kultury żywego słowa
<ul style="list-style-type: none"> • Rysunkowe (plastyczne) konkretyzacje utworów literackich 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tworzy ilustracje do utworów, odzwierciedlając informacje podane w tekstach – dba o estetykę i oryginalność wykonanych prac plastycznych – stosuje różne techniki plastyczne
<ul style="list-style-type: none"> • Wykonanie określonych projektów 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – realizuje samodzielnie lub w zespole projekt związany z określonym zagadnieniem – dba o estetykę i oryginalność realizowanego projektu – stosuje różnorodne techniki i technologie – prezentuje wykonany projekt
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja zadań w grupie 	<p>Uczeń:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – realizuje w grupie określone zadanie – prezentuje efekt, rezultat pracy grupy
<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie inscenizacji 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w przygotowaniu scenicznych prezentacji (fragmentów) poznanych utworów – projektuje i wykonuje dekoracje, stroje, rekwizyty – wciela się w rolę, biorąc udział w przedstawieniu

IV. Sposoby (zasady) oceniania poszczególnych umiejętności:

Umiejętności:	Sposób oceniania:
– czytanie różnych tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> – omawianie, analiza tekstu przeczytanego samodzielnie w domu lub na lekcji pod kierunkiem nauczyciela (ocena formułowana na podstawie zakresu kształcenia literackiego i kulturowego rozpisanego na poziomy wymagań); – samodzielna praca z tekstem w formie testu, sprawdzianu itp. (zadania punktowane według kryteriów, punkty przeliczane na oceny, skala punktów i ocen podawana przed testem, sprawdzianem itp.)
– tworzenie własnego tekstu (redagowanie określonych form wypowiedzi)	<p>Patrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kryteria oceny pisemnych form wypowiedzi (ćwiczeń redakcyjnych – domowych i klasowych)
– mówienie	<p>Patrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kryteria oceny wypowiedzi ustnych: <ul style="list-style-type: none"> • opowiadania twórczego i odtwórczego • przemówienia
– przestrzeganie zasad ortograficznych	<p>Patrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zasady oceniania dyktand
– znajomość treści lektur obowiązkowych i uzupełniających	<p>Lektura obowiązkowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sprawdziany ze znajomości treści lektur (zadania punktowane według określonych kryteriów, punkty przeliczane na oceny, skala punktów i ocen zapisana pod każdym sprawdzianem)
– znajomość zagadnień z zakresu nauki o języku, frazeologii	<ul style="list-style-type: none"> – omawianie, analiza zagadnień z zakresu nauki o języku na lekcji pod kierunkiem nauczyciela (ocena formułowana na podstawie zakresu kształcenia językowego rozpisanego na poziomy wymagań) – samodzielna analiza zagadnień z zakresu nauki o języku w formie testu, sprawdzianu itp. (zadania punktowane według kryteriów, punkty przeliczane na oceny, skala punktów i ocen podawana przed testem, sprawdzianem itp.)
– recytacja	<p>Patrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kryteria oceny recytacji
– rysunkowe (plastyczne) konkretyzacje utworów literackich	<p>Patrz:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kryteria oceny rysunkowych (plastycznych) konkretyzacji utworów

– realizacja określonych projektów	Patrz: – kryteria oceny realizacji określonych projektów
– realizacja zadań w grupie	Patrz: – kryteria oceny współpracy w grupie w związku z realizacją konkretnych zadań
– przygotowanie inscenizacji	– kryteria oceny ustala każdorazowo nauczyciel (mając na uwadze przede wszystkim wkład pracy uczniów w przygotowanie przedstawienia) i podaje przed realizacją konkretnych inscenizacji

V. Częstotliwość sprawdzania i oceniania:

1. Zadania klasowe, sprawdziany, wypracowania, testy, recytacja:

- W ciągu roku obowiązują 2-3 zadania klasowe literackie związane z poznanymi tekstami, sprawdzające stopień opanowania umiejętności redagowania dłuższych form wypowiedzi
- Po każdym dziale nauki o języku nauczyciel może przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności – 3-4 w roku.
- Pod koniec roku uczniowie piszą sprawdzian z kształcenia literackiego, kulturowego oraz językowego.
- Przed każdym opracowaniem lektury uczniowie piszą sprawdzian (test, kartkówkę) ze znajomości treści utworu.
- W klasie trzeciej obowiązują również 1 raz w roku próbne testy egzaminacyjne, w których wykorzystuje się arkusze archiwalne OKE oraz inne wydawnictwa edukacyjne.
- Uczniowie klas III piszą także raz w miesiącu
  - test sprawdzający czytanie i odbiór tekstu,
  - ćwiczenie redakcyjne sprawdzające umiejętność pisania dłuższych form wypowiedzi.
- Uczniowie klas III piszą także sprawdziany po powtórzeniu wiadomości z klas młodszych (lektury klasy I; lektury klasy II; słowotwórstwo; części zdania; zdania pojedyncze, złożone, równoważniki zdania; części mowy; epika; liryka; dramat).
- Wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi) uczniowie piszą nie rzadziej niż raz w miesiącu.
- Recytacja oceniana jest raz w okresie.
- Nauczyciel podaje uczniom zakres materiału, który jest objęty sprawdzianem oraz listę umiejętności podlegających sprawdzaniu na tydzień przed planowanym sprawdzianem.
- Nauczyciel sprawdza i ocenia sprawdziany uczniów w terminie nieprzekraczającym 14 dni od daty pisania prac przez uczniów, natomiast wypracowania i zadania klasowe w terminie 21 dni.
- Sprawdziany (testy) są oceniane według punktacji ustalonej przez nauczyciela, natomiast wypracowania i zadania klasowe zgodnie z kryterialnym ocenianiem form wypowiedzi.
- W przypadku osiągnięcia niezadowolających wyników przez uczniów nauczyciel może jeszcze raz przeprowadzić sprawdzian wiadomości i umiejętności, podając określony dodatkowy termin, nie późniejszy jednak niż 2 tygodnie od oddania pracy. Oceny z pierwszego sprawdzianu oraz drugiego poprawkowego są wpisywane do dziennika lekcyjnego.

2. Kartkówki:

- Z trzech ostatnich lekcji, dwóch lekcji lub jednej lekcji nauczyciel może przeprowadzić kartkówkę.
- Kartkówka jest pisemną formą sprawdzenia przygotowania ucznia trwającą nie dłużej niż 15-20 minut.
- Kartkówka może dotyczyć podstawowych wiadomości i umiejętności objętych podstawą programową (np. rozpoznawanie, nazywanie, określanie formy gramatycznej części mowy).

- Kartkówka może zostać zasygnalizowana uczniom przez nauczyciela dzień wcześniej.
- Nauczyciel sprawdza i oceniania kartkówkę w terminie nieprzekraczającym 7 dni od daty pisania jej przez uczniów.
- Kartkówki są oceniane według norm przyjętych przez nauczyciela.

3. Nieprzygotowanie ucznia do lekcji:

- Dwa razy w okresie uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć (nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów i wypracowań szkolnych).
- Uczeń nieobecny na lekcjach z powodu choroby zgłasza nieprzygotowanie z przedmiotu. Nauczyciel wyznacza uczniowi potrzebny czas na uzupełnienie wiedzy.
- Ocenę bieżącą uzyskaną przez ucznia wpisuje się przez nauczyciela do dziennika oraz w niektórych przypadkach do zeszytu (odpowiedź ustna, recytacja, zadanie domowe w zeszycie przedmiotowym; wypracowanie w zeszycie do wypracowań)

4. Odpowiedzi ustne:

- Ocenie podlegają
  - przewidziane programem nauczania dłuższe wypowiedzi na temat lektury i otaczającej rzeczywistości.
  - wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji.

1. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych oraz zeszytów ćwiczeń.

- Wybrane zadania domowe i samodzielne notatki w zeszycie ucznia są sprawdzane co najmniej dwa razy w okresie.
- Nauczyciel sprawdza zeszyt ucznia pod kątem kompletności i czytelności notatek.
- W przypadku nieczytelnego zapisu notatki z lekcji, notatki własnej lub zadania domowego (nie znajdujących uzasadnienia w dysleksji, dysgrafii), nauczyciel może zlecić uczniowi przepisywanie notatki, ćwiczenia itp.
- Uczeń ma obowiązek uzupełniania brakujących lekcji w zeszycie przedmiotowym za czas swojej nieobecności w szkole.
- Ocena za prowadzenie zeszytu może być wystawiana raz w okresie i przy jej wystawianiu są brane pod uwagę takie elementy:
  - kompletność notatek i zapisów,
  - poprawność merytoryczna,
  - estetyka,
  - poprawność ortograficzna.
- W klasach I sprawdzaniu i ocenie podlegają również ćwiczenia wykonywane przez uczniów w zeszytach ćwiczeń z kształcenia językowego. Ćwiczenia nauczyciel może skontrolować na lekcji:
  - polecając uczniowi zaprezentowanie pracy i oceniając ją,
  - stawiając parafkę, co oznacza jedynie odnotowanie faktu wykonania zadania.
 Ćwiczenia w zeszytach ćwiczeń nauczyciel ocenia co najmniej raz w okresie: albo bezpośrednio po ich wykonaniu przez ucznia, albo podczas kontroli zeszytów ćwiczeń.

2. Zadawanie i ocena zadań domowych typu ćwiczenie gramatyczne, krótka forma wypowiedzi, odpowiedź pisemna na polecenie itp.

- Przy zadawaniu zadania domowego nauczyciel określa termin i sposób wykonania zadania.
- Uczeń ma obowiązek przestrzegać terminu i sposobu wykonania pracy domowej.
- Zadania w zeszycie przedmiotowym mogą być zadawane z dnia na dzień, są sprawdzane wyrywkowo. Znak graficzny „parafka” oznacza, że nauczyciel odnotował fakt wykonania zadania, ale nie sprawdzał jego zawartości merytorycznej.

- Nieodrobienie zadania w zeszycie przedmiotowym zostaje odnotowane w dzienniku jako uwaga o niewywiązywaniu się z obowiązków ucznia oraz w zeszycie ucznia wpisem „bz” i parafką.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić brak zadania na kolejną lekcję.
- Częste braki zadań będą brane pod uwagę przy ocenie śródrocznej oraz rocznej.
- Nauczyciel ocenia zadania domowe ucznia co najmniej raz w okresie.
- Ocenianie zadań domowych może nastąpić natychmiast po upływie terminu realizacji lub podczas kontroli zeszytów przedmiotowych.

3. Zadawanie i ocena wypracowań.

- Wypracowania (dłuższe formy wypowiedzi) uczeń zapisuje w zeszycie wypracowań, przy czym na wykonanie zadania ma z 5-7 dni. Każde wypracowanie jest sprawdzone i ocenione przez nauczyciela.
- Nieoddanie w terminie wypracowania skutkuje pisaniem wypracowania na lekcji, na której powinno być ono oddane, albo ustnym odpytaniem z tematu wypracowania.
- Uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej za błędnie wykonane zadanie również w terminie 7 dni od daty otrzymania pracy, przy czym jej temat może zostać przez nauczyciela zmieniony.
- W uzasadnionym przypadku - częste nieodrabianie prac domowych spowodowane zaniedbaniami, nieodpowiednim stosunkiem do przedmiotu, lekceważeniem obowiązków ucznia, brakiem systematyczności - nauczyciel może odmówić wyznaczenia drugiego terminu wykonania pracy domowej.
- W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy (np. wypracowanie zostało przepisane z opracowania, z Internetu, jest podobne do wypracowań innych osób w klasie itp.) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości jej poprawy.

4. Ocenianie ortografii:

- Uczeń ma prawo do korzystania ze „Słownika ortograficznego” na lekcji w czasie pisania zadania klasowego.
- Uczniowie piszą dyktanda co najmniej raz w okresie, zwłaszcza po poznaniu przewidzianych podstawą programową zasad ortograficznych.
- Uczeń dyslektyczny otrzymuje tekst dyktanda z lukami i uzupełnia jedynie luki.
- Dla uczniów dyslektycznych nauczyciel ustala indywidualne normy zaliczeń dyktand w zależności od wskazań poradni pedagogiczno- psychologiznej.

Klasa I	Klasa II - III
0 błędów – celujący (6)	0 błędów – celujący
1 – 2 błędów – bardzo dobry (5)	1 błąd – bardzo dobry
3 – 4 błędów – dobry (4)	2 błędy – dobry
5 – 6 błędów – dostateczny (3)	3 błędy – dostateczny
7 – 8 błędów – dopuszczający	4 błędy – dopuszczający
9 i więcej błędów - niedostateczny	5 błędów – niedostateczny

VI. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny:

1. Ocenianie testów i sprawdzianów – kryteria przeliczania punktów na oceny:

- O normie wykonania zadań, czyli przeliczania punktów uzyskanych ze sprawdzianu na ocenę decyduje nauczyciel, uwzględniając normy zatwierdzone w wewnątrzszkolnym systemie oceniania
- Trzy propozycje:

0 – 29 %	30- 49 %	50- 74 %	75- 89 %	90- 100 %
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	Dobry	bardzo dobry

0- 39 %	40- 54 %	55- 69 %	70 – 84 %	85 – 100 %
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	Dobry	bardzo dobry

0 – 45 %	46 – 54 %	55 – 79 %	80 – 90 %	91 – 100 %
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	Dobry	bardzo dobry

- Każdy zdobyty stopień przez ucznia jest dla niego informacją o postępach w zdobywaniu wiedzy i umiejętności polonistycznych.
- W ocenianiu bieżącym stosuje się wagę ocen w skali od 1 do 3 w zależności od stopnia trudności oraz obszerności sprawdzanego materiału.

waga 3 – w dzienniku oceny są oznaczane kolorem czerwonym

- zadania klasowe,
- sprawdziany,
- sprawdziany z obszernych albo trudnych lektur (*Quo vadis; Kamienie na szaniec; Kłamaczucha* lub *Opium w rosole; Księga strachów; Zemsta; Romeo i Julia; Balladyna; Córka czarownicy*)
- zadania dodatkowe wymagające nakładu pracy oraz czasu

waga 2 – w dzienniku oceny są oznaczone zielonym kolorem

- wypracowania
- kartkówki obejmujące trudniejszy i obszerniejszy materiał
- sprawdziany z lektur o średniej objętości (*Stary człowiek i morze, Dziady cz. II, Pięć pestek pomarańczy, Skąpiec, Stowarzyszenie umarłych poetów*)
- recytacja dłuższych utworów,
- zadania dodatkowe o średnim stopniu trudności
- dyktanda

waga 1 – w dzienniku oceny są oznaczone czarnym kolorem

- odpowiedzi ustne
- zadania domowe (ćwiczenia gramatyczne, polecenia do tekstu, krótkie formy wypowiedzi, kilkudzaniowa wypowiedź na temat itp.)
- recytacja krótkich utworów,
- kartkówki obejmujące niewielki zakres materiału,
- sprawdziany z krótkich lektur (*Oskar i pani Róża, Kamizelka* lub *Z legend dawnego Egiptu, Mały Książę, Pamiętniki Adama i Ewy*),
- aktywność,
- praca w grupach,
- recytacja krótkich utworów,
- prace plastyczne.

- Przy ustalaniu oceny śródrocznej oraz rocznej nauczyciel uwzględnia średnią ważoną wynikającą z ocen bieżących, ale także postęp edukacyjny ucznia, jego systematyczność w nauce, terminowość wykonywania prac oraz zaangażowanie (wysiłek, jaki wkłada w wykonanie zadań, obowiązkowość, aktywność na lekcji)

- Oceny są wystawiane ze stałą częstotliwością w ciągu okresu nauki szkolnej i z różnych działów nauczania języka polskiego.

3. Wymagania na ocenę celującą:

- Wiedza ucznia znacznie wykracza poza obowiązujący program nauczania.
- Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne, wykraczające poza materiał programowy.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne pod względem językowo - stylistycznym i merytorycznym, cechują się dojrzałością myślenia. Nie powiela cudzych poglądów, potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości. Posługuje się piękną polszczyzną
- Bierze udział w konkursach przedmiotowych, literackich, ortograficznych na poziomie szkoły i poza nią, osiąga sukcesy.
- Potrafi sprawnie korzystać z różnych źródeł informacji.
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych, prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

4. Wymagania na ocenę bardzo dobrą:

- Uczeń opanował 75% wiadomości i umiejętności podstawowych i minimum 75 % wiadomości ponadpodstawowych określonych programem nauczania w danej klasie.
- Sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami. W wypowiedzi uwzględnia właściwe dla danej formy środki językowe.
- Posługuje się poprawną polszczyzną.
- Rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne objęte programem nauczania.
- Potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązania zadań i problemów w nowych sytuacjach.
- Bierze udział w konkursach przedmiotowych szkolnych i pozaszkolnych.
- Zaangażowany, wykazuje własną inicjatywę, szanuje zdanie innych.

5. Wymagania na ocenę dobrą:

- Uczeń opanował 75 % wiadomości i umiejętności podstawowych oraz 50 % wiadomości ponadpodstawowych określonych programem nauczania w danej klasie i przewidzianych przez nauczyciela jako umiejętności dla danej klasy.
- Poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności w sytuacjach typowych, rozwiązuje i wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne.
- Uczeń czyta lektury, zna wszystkie teksty obowiązkowe zawarte w podstawie programowej i programie nauczania.
- Zdyscyplinowany, wnosi pozytywny wkład w pracę grupy.

6. Wymagania na ocenę dostateczną:

- Uczeń opanował 75 % wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania jako podstawowe.
- Rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności.
- Realizuje większość zadań sam, niektóre z pomocą nauczyciela.
- Uwzględnia zasady poprawnościowe w zakresie budowy zdań i precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa.

7. Wymagania na ocenę dopuszczającą:

- Uczeń opanował 75 % wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania przedmiotu dla danej klasy jako niezbędne do kontynuacji nauki.
- Popelnia błędy merytoryczne i językowo- stylistyczne.
- Rokuje nadzieję na uzupełnienie braków do poziomu dostatecznego.
- Rozwiązuje z pomocą nauczyciela zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.
- Ma braki, ale braki te nie przekreślają możliwości zdobycia podstawowej wiedzy i umiejętności w ciągu dalszej nauki.
- Przeszkadza innym w pracy.

8. Ocena niedostateczna:

- Nie opanował nawet 30 % wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania przedmiotu dla danej klasy jako niezbędne do kontynuacji nauki, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają mu dalsze zdobywanie wiedzy.
- Nie jest w stanie rozwiązać (wykonywać) zadań o niewielkim stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.
- Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania.
- Nie potrafi sformułować poprawnej pod względem językowym i rzeczowym wypowiedzi.
- W wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych..
- Przeszkadza innym, nie wykonuje zadanej pracy w wyznaczonym czasie.
- Rzadko wywiązuje się dobrze z pełnionych funkcji lub nie wywiązuje się wcale.

VII. Zasady poprawiania ocen:

1. Tryb poprawiania ocen częściowych

- Uczeń może poprawić oceny ze sprawdzianów z nauki o języku oraz ze sprawdzianów z kształcenia literackiego obejmujących większe partie materiału, a także z wypracowań ocenionych na stopień niedostateczny.
- Za zgodą nauczyciela uczeń może poprawiać oceny z kartkówek.
- Nie podlegają poprawie oceny z zadań klasowych literackich, sprawdzianów ze znajomości treści lektur, odpowiedzi ustnych, dyktand, bieżących zadań domowych.
- Uczeń dokonuje poprawy w terminie dwóch tygodni od daty otrzymania informacji o ocenie.

2. Tryb poprawiania przewidywanych ocen rocznych

Uczeń może otrzymać ocenę wyższą niż przewidywana roczna pozytywna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych, jeśli spełnia następujące warunki:

- 1) jego frekwencja na danych zajęciach edukacyjnych wynosi co najmniej 50%;
- 2) jego oceny bieżące dają podstawę do starań o otrzymanie oceny wyższej niż przewidywana;
- 3) wykonał wszystkie wymagane przez nauczyciela kontrolne prace pisemne oraz wszystkie zadania podlegające bieżącemu ocenianiu w ciągu roku.
- 4) jeśli uczeń spełnia warunki określone w ust. 3 pkt. 1-3, przystępuje do pisemnego sprawdzianu obejmującego materiał całego roku, z którego powinien uzyskać ocenę, o którą czyni starania.

3. Tryb postępowania w przypadku ucznia zagrożonego oceną niedostateczną:

Uczeń zagrożony roczną oceną niedostateczną, aby poprawić ocenę

- 1) otrzymuje od nauczyciela zagadnienia do opracowania;
- 2) sukcesywnie zalicza w formie ustnej lub pisemnej uzgodnione z nauczycielem partie materiału.

4. Tryb postępowania w przypadku uzyskania przez ucznia śródrocznej oceny niedostatecznej.

Nauczyciel wyznacza uczniowi

- 1) zestaw zadań, ćwiczeń, jakie powinien wykonać, aby nabyć niezbędne umiejętności;
- 2) zakres materiału programowego, jaki warunkuje powodzenie dalszego procesu kształcenia, który uczeń musi opanować.

VIII. Sposoby i terminy informowania rodziców o osiągnięciach ucznia

- Rodzice ucznia informowani są o jego osiągnięciach w czasie zebrań oraz konsultacji. Zebrania odbywają się 3-4 razy do roku, konsultacje w wyznaczonych miesiącach w każdy pierwszy czwartek.
- Rodzice mają też możliwość porozmawiania o postępach ucznia w każdym innym czasie po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem terminu spotkania.
- Rodzice na bieżąco mogą śledzić postępy ucznia w dzienniku elektronicznym.

IX. Zasady udostępniania rodzicom sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac kontrolnych oraz innej dokumentacji dotyczącej oceniania

- Sprawdzone i ocenione prace uczniów są do wglądu u nauczyciela, rodzice mogą je obejrzeć w czasie konsultacji, zebrań lub w czasie umówionej wcześniej indywidualnej rozmowy.
- Uczeń otrzymuje prace do wglądu na zajęciach edukacyjnych w chwili informowania o uzyskanej ocenie.

X. Zasady dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych uczniów.

- Podstawą dostosowania wymagań jest opinia lub orzeczenie publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.
- Dostosowanie wymagań zgodne jest z zaleceniami zawartymi w opinii, a w przypadku uczniów posiadających orzeczenia zatwierdzone przez zespół opracowujący plan działań wspierających lub indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny,
- Dostosowanie wymagań może dotyczyć dysfunkcji:
  - ✓ uczeń z dysortografią otrzymuje tekst dyktanda z lukami i uzupełnia jedynie luki, nauczyciel ustala dla niego indywidualne normy oceny dyktand oraz indywidualne kryteria oceny poprawności ortograficznej w pracach pisemnych.
  - ✓ uczniowi z dysgrafią umożliwia się zapis domowych prac pisemnych na komputerze oraz przepisywanie skróconej wersji notatki lekcyjnej z tablicy lub kartki.
  - ✓ uczniowi mającemu problemy z czytaniem umożliwia się poznanie dłuższych tekstów literackich (obszernych lektur) we fragmentach wskazanych przez nauczyciela oraz wcześniejsze poznanie mniejszych objętościowo tekstów w domu.
  - ✓ uczeń mający problemy z czytaniem może zapoznać się z treścią lektury poprzez wysłuchanie audiobooka.
  - ✓ w przypadku ucznia o niskich możliwościach poznawczych stosuje się wydłużenie czasu wykonania polecenia, zadawanie zadań o niskim stopniu trudności, prac pisemnych o mniejszej objętości czy rozmiarach, na lekcji pracę pod kierunkiem nauczyciela.
- Dla uczniów organizowane są również formy pomocy:

- ✓ dla uczniów mających problemy w przyswojeniu treści podstawy programowej wynikające z ich niskich możliwości poznawczych lub z zaległości z poprzednich lat nauki - zajęcia wyrównawcze w wymiarze 1 godz. tygodniowo prowadzone przez nauczyciela uczącego.
- ✓ dla uczniów z dysfunkcjami, czyli ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się - zajęcia kompensacyjno-korekcyjne prowadzone przez nauczyciela specjalistę.
- Przy ocenianiu śródrocznym oraz rocznym ucznia brane są pod uwagę:
  - ✓ zaangażowanie oraz wkład pracy na miarę możliwości ucznia.
  - ✓ frekwencja na zajęciach dodatkowych, chęć skorzystania z oferowanej pomocy.
  - ✓ systematyczność i wytrwałość w podejmowaniu wysiłku.
  - ✓ sam fakt podjęcia wysiłku, nawet jeśli nie ma przełożenia na widoczne postępy.
  - ✓ czynione przez ucznia nawet najmniejsze postępy.

Wymagania programowe z języka polskiego w klasie I gimnazjum:

Lektura:

A. Fredro *Zemsta*; A. de Saint-Exupery *Mały Książę*; B. Prus *Kamizelka* lub *Z legend dawnego Egiptu*; A. Mickiewicz *Dziady cz. II* oraz *Świtezianka* M. Musierowicz *Kłameczucha*; Z. Nienacki *Księga strachów*; *Pieśń o Rolandzie* (autor nieznany); J. Kochanowski *Fraszki* (wybór); Biblia (św. Paweł *Hymn o miłości*; Ewangelia wg św. Łukasza *Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie* oraz *Budować na skale*; fr. Ks. Rodzaju *Pierwotny stan szczęścia*); I. Krasicki *Bajki* (wybór); mitologia (J. Parandowski *W starożytnym domu*, *Hefajstos*, *Hermes*; W. Markowska *Prometeusz*); R. Kapuściński *Heban* oraz *Imperium* (fragm.); J. R.R. Tolkien *Drużyna Pierścienia* (fragm.); A. Sapkowski *Krew elfów* (fragm.); I. Fink *Próg*; S. Townsend *Adrian Mole lat 13 i 3/4*; wybrane wiersze W. Symborskiej, J. Tuwima, K. Wierzyńskiego; J. Twardowskiego; Cz. Miłosza
Wybrane fakty z życiorysu I. Krasickiego oraz J. Kochanowskiego

Nauka o literaturze:

Gatunki literackie i publicystyczne: komedia; dramat właściwy, powieść, nowela; hymn, fraszka, bajka, przypowieść, ballada, opowiadanie, reportaż, wywiad

Odmiany gatunkowe powieści i opowiadań: przygodowa, obyczajowa, fantasy, współczesna

Rodzaje literackie: cechy utworu epickiego i dramatycznego

Pojęcia: alegoria; archaizm, didaskalia, apostrofa, dramat, dziennik, epika, fabuła, akcja, wątek, akt, scena, tekst główny, fantastyka, liryka, metafora, mit, narrator, neologizm, podmiot liryczny, puenta, motto, pytanie retoryczne, symbol, świat przedstawiony

Nauka o języku

Części mowy: czasownik (strony, tryby, aspekt, formy nieosobowe, w tym imiesłowy, czasowniki o osobliwej odmianie); rzeczownik (znaczenie, temat i końcówka, rzeczowniki o osobliwej odmianie); przymiotnik; liczebnik (rodzaje liczebników); zaimek; przysłówki; przyimek i wyrażenie przymkowe; partykuła, wykrzyknik, spójnik

Mowa zależna i niezależna

Ortografia: pisownia partykuły „nie” oraz partykuły „by” z różnymi częściami mowy; pisownia „i” oraz „j” w zakończeniach rzeczowników

Interpunkcja w zdaniu pojedynczym oraz w zdaniu złożonym.

Korzystanie ze słowników: ortograficznego, języka polskiego, poprawnej polszczyzny

Formy wypowiedzi (znajomość cech kompozycji oraz umiejętność redagowania)

opis (dzieła sztuki, sytuacji, przeżyć, przedmiotu, krajobrazu), charakterystyka postaci, opowiadanie z dialogiem oraz z opisem przeżyć, notatka, sprawozdanie, sprawozdanie z lektury, dedykacja

Wymagania programowe z języka polskiego w klasie II gimnazjum:

Lektura:

Molier *Skąpiec*; A. Kamiński *Kamienie na szaniec*; E. Hemingway *Stary człowiek i morze*; H. Sienkiewicz *Quo vadis*; E.-E. Schmitt *Oskar i pani Róża*; A. Conan-Doyle *Pięć pestek pomarańczy*; J. Iwaszkiewicz *Ikar*; I. Fink *Drzazga*; M. Białoszewski *Pamiętnik z powstania warszawskiego*; A. Bobkowski *Szkice piórkiem*; Biblia (z Ewangelii wg św. Łukasza *Przypowieść o synu marnotrawnym*; Św. Paweł *Hymn o miłości*; fr. Ks. Rodzaju oraz Ks. Wyjścia *Wygnanie z Raju*; *Wędrowka do Ziemi*

Obiecanej); Homer fragm. *Iliady* oraz *Odysei*; J. Słowacki *Listy do matki* oraz *Testament mój*; S. Mrożek *Baba*; Jan Kochanowski *Tren V*; *Tren VII*; *Tren VIII*; wybrane wiersze W. Szymborskiej, Cz. Miłosza, J. Tuwima, K.I. Gałczyńskiego, Z. Herberta, J. Twardowskiego
Wybrane fakty z życia J. Kochanowskiego oraz H. Sienkiewicza

Nauka o literaturze:

Rodzaje literackie: cechy utworu epickiego, lirycznego, dramatycznego

Gatunki literackie i publicystyczne: powieść, powieść historyczna, opowiadanie, pamiętnik, dziennik, list, przypowieść, komedia, hymn, tren, wywiad, reportaż, epos

Pojęcia: liryka, liryka pośrednia i bezpośrednia, podmiot liryczny, rym, układy i rodzaje rymów, obraz poetycki, apostrofa, archaizm, neologizm, anafora, powtórzenie, metafora, porównanie, pytanie retoryczne, epitet, symbol, alegoria, puenta, narrator, narracja, świat przedstawiony, didaskalia, tekst główny, akt, scena, punkt kulminacyjny

Nauka o języku

Części zdania: rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, przydawek i okoliczników

Osobowe i nieosobowe formy czasownika: w tym imiesłowy

Składnia: zdanie bezpodmiotowe, zdania współrzędne i podrzędne złożone, zdanie bezpodmiotowe, imiesłowy równoważnik zdania

Słowotwórstwo: wyraz podstawowy i pochodny, podział słowotwórczy wyrazu, rodzaje i funkcje formantów, rdzeń, rodzina wyrazów, kategorie znaczeniowe wyrazów pochodnych, wyrazy złożone

Skróty i skrótowce

Interpunkcja zdania złożonego podrzędnie i współrzędnie

Formy wypowiedzi (znajomość cech: zawartości treściowej i kompozycji oraz umiejętność redagowania)

rozprawka, opis (dzieła sztuki, sytuacji, przeżyć); recenzja książki oraz filmu; charakterystyka postaci, opowiadanie, sprawozdanie, dedykacja

Wymagania programowe z języka polskiego w klasie III gimnazjum:

Lektura:

wybrane wiersze W. Szymborskiej, Cz. Miłosza, J. Tuwima, K.I. Gałczyńskiego, Z. Herberta, J. Twardowskiego; W. Szekspir *Romeo i Julia*; J. Słowacki *Balladyna*; N. H. Kleinbaum *Stowarzyszenie umarłych poetów*; M. Twain *Pamiętniki Adama i Ewy*; D. Terakowska *Córka czarownicy*; A. Mickiewicz *Reduta Ordonia*; *Stopy akermzańskie* oraz *Nad wodą wielką i czystą*; R. Kapuściński *Imperium* (fragm.); J.R.R. Tolkien *Władca Pierścieni* (fragm.); S. Lem *Dzienniki gwiazdowe* (fragm.); Biblia (fragm.. Ks. Rodzaju *Dzieje Noego*; z Ewangelii wg św. Łukasza *Przypowieść o synu marnotrawnym*; z Ewangelii wg św. Mateusza *Przypowieść o talentach*); mitologia (*Dzieje Utanapisztima* oraz *Deukalion i Pyrra*); S. Mrożek *Szuler*

Lektury z klasy I i II – w ramach lekcji powtórzeniowych

A. Fredro *Zemsta*; A. Mickiewicz *Dziady cz. II, Świtezianka*; A. de Saint-Exupery *Mały Książę*; B. Prus *Kamizelka*; M. Musierowicz *Kłamaczucha*; Z. Nienacki *Księga strachów*; H. Sienkiewicz *Quo vadis*; A. Kamiński *Kamienie na szaniec*; Moliere *Skąpiec*; E. Hemingway *Stary człowiek i morze*; E.-E. Schmitt *Oskar i pani Róża*; A. Conan-Doyle *Pięć pestek pomarańczy*

Wybrane fakty z życia J. Kochanowskiego, I. Krasickiego; H. Sienkiewicza (w ramach lekcji powtórzeniowych)

Nauka o literaturze:

Rodzaje literackie: cechy utworu epickiego, lirycznego, dramatycznego

Gatunki literackie i publicystyczne: powieść, powieść historyczna, opowiadanie, nowela, fraszka, bajka, pamiętnik, dziennik, list, przypowieść, komedia, tragedia, dramat właściwy; hymn, tren, wywiad, reportaż, artykuł, felieton, recenzja (część pojęć w ramach lekcji powtórzeniowych)

Pojęcia: liryka, liryka pośrednia i bezpośrednia, podmiot liryczny, rym, układy i rodzaje rymów, obraz poetycki, apostrofa, archaizm, neologizm, anafora, powtórzenie, metafora, porównanie, pytanie retoryczne, epitet, symbol, alegoria, puenta, narrator, narracja, świat przedstawiony, didaskalia, tekst główny, akt, scena, punkt kulminacyjny, akcja, fabuła, wątek (część pojęć w ramach lekcji powtórzeniowych)

Nauka o języku

Części mowy oraz części zdania (w ramach lekcji powtórzeniowych)

Zdanie pojedyncze; równoważnik zdania, imiesłowowy równoważnik zdania; zdanie bezpodmiotowe. (powtórzenie)

Zdanie współrzędnie złożone i jego rodzaje. Zdanie podrzędnie złożone i jego rodzaje.

Zdanie wielokrotnie złożone.

S słowotwórstwo: wyraz podstawowy i pochodny, podstawa słowotwórcza i formant, rdzeń i rodzina wyrazów, funkcje formantów, kategorie znaczeniowe wyrazów złożonych, skróty i skrótowce – powtórzenie

Mowa zależna i niezależna

Słownictwo: archaizmy i archaizacja, dialektyzmy, gwaryzmy, regionalizmy, eufemizmy; synonimy, antonimy, homonimy, frazeologizmy

Fonetyka: głoska, litera, sylaba, rodzaje głosek, upodobnienia, uproszczenie grupy spółgłoskowej, akcent

Styl potoczny, literacki, publicystyczny, naukowy, urzędowy, retoryczny

Formy wypowiedzi:

Opis (przeżyć, sytuacji, dzieła sztuki, krajobrazu, przedmiotu); charakterystyka postaci, rozprawka, opowiadanie (w tym z dialogiem i opisem); recenzja filmu oraz książki, sprawozdanie, list, dedykacja, przemówienie